నీలమణి

ఇన్నాళ్లకు - ఈవాళ ఉదయం అటు సూర్యుడు ఇటు పొడిచాడు:

ఇలా జరిగిందని నీవూ నేనూ, ఆశ్చర్య పడుతున్నామా? విస్తుపోయి చూస్తున్నామా? నహి! - ఒట్టుకోసం వాడుకునే వూతప్రయోగం ఒక్కసారి, ఎందుకో నిజమైనప్పుడు - మన ఆదమరపు పెట్టే బాధకు దరీ అంతూ అంటూ ఉండదు.

వెంకటపతి, - ఈ బాధంతా, - జాలితో అర్థంచేసుకున్నాడు: దైవం ఎట్టకేలకు మనమీద దయ దలచాడు!

అసలు అంతేకద :- నీవూ నేనూ, - మనమందరం మంచి గృహస్థులం : చొక్కా, పంచా గట్టిగా మాపు తేలక

ముందే, – మడతలు మార్చుకునేందుకు నోచుకున్న వాళ్లం; కాఫీహోటలులోకి, ధీమాగా, రొమ్ము విరుచుకుని, జైత్రయాత్రకు వేసే అంగలతో ప్రవేశించి, కమ్మగా తిని, గర్రున త్రేన్చి, – ఖంగున రూపాయితీసి, బల్లముందు వాడిమొగాన కొట్టి, యాదాలాభంగా, పెడ మొగంతో, వాడు అందిచ్చిన చిల్లర, ఎడమచేతిలో వేయించుకుని, ఆ చెయ్యి చెయ్యా ఆపాళంగానే, గుమ్మం మొగదల కూర్చున్న కిల్లీ దుకాణదారుడి కళ్లముందు విప్పి, – కావలసిన సరంజామా, కనుసైగతో విప్పి చెప్పి – అంది పుచ్చుకుని, – కాలణా ధర్మం చేసి పోతా మేమోనని, గంపెడు ఆశతో మన చుట్టూ మూగే దిక్కుమాలిన వాళ్లకు ఒక్క కటాక్ష వీక్షణం పారేసి, – ఇప్పుడు చిల్లర లేదని, – ఖచ్చితంగా చెప్పి – అప్పటికీ పట్టిపల్లార్చేవాడిని ఆలవోకగా గద్దించి, – ఇంకా విడవకుండా అనుగమించేవాడిని – హుంకరించి, – హితబోధ చేసి, – రాజెవరి కొడుకన్నట్టు, – పురివిప్పి – నిలుచుంటాం ! అలా నుంచోగలం !–

మన ముందర వెంకటపతి,– ఏపాటి ? అసలు వాడు కూడా ఓమనిషేనని, లోకం ఎందుకు అనుకుంటూందో, అనుమతిస్తూందో, మన కెవరికీ నిజానికి, అర్థంకావడం లేదు కాదూ ?– ఇదే, ధర్మ ప్రభుత్వమై–మనం మెసులుతూన్న దే, రవంతైనా సత్యయుగమైతే,– వాడిని నాలుగు కాళ్లమీద నడిపించవద్దూ ?–

మనం పుట్టక ముందునుంచీ,- వెంకటపతి, పరమ దరిద్రుడు: కర్ణుడి సహజ కవచ కుండలాలల్లే, వీడు తల్లి గర్భంలో నుంచి,- అలా చీలికలు వాలికలతోనే పుట్టి ఉండాలి: వాడి చొక్కా- జేబుకన్న మరో వ్యర్థపదార్థం సృష్టిలో ఎక్కడన్నా ఉందా ?- అతగాడికి అరచెయ్యే జేబు- నీవో నేనో ఈ పీడ వదిలించేందుకు,- నాడూ నేడూ పావో- పరకో రాలిస్తే-దాన్ని తక్షణం,- వాడు ఏ యిడ్లీలోకో మరు క్షణంలో వినిమయం చేసేస్తాడు- పొగ చేసేస్తాడు-

వాడు కనబడటం భయంకరద !- కంటపడితే, - అడగ కుండా మానడు కద,- బ్రతికున్నన్నాళ్లూ పరగడుపే!- ఎవడు అరుస్తాడు,- ఎవడు తీరుస్తాడు- ఇలా అస్తమానం, నిన్నూ నన్నూ పట్టుకు వేధించకపోతే,- ఏలేందుకంటే. దేశాలు, ఎవడికీ ఈనాడు లేకపోతే: పోవచ్చును కాని,- సప్తద్వీపాల్లో మహారాజు లాగా ఎత్తుకు తినవచ్చునే- పోడేం ?

ఎలా బ్రతుకున్నాడు - మన అందరం దయతలచబట్టి ?- అంతేకద ?-

మరి, ఎందుకు బ్రతుకుతున్నాడు - తినేందుకు, తిండి లేక,- ఉండేందుకు ఉనికిలేక,- ఓ నాడన్నా, బట్టమార్చి బట్ట కట్టుకునేందుకు.- మరో పంచా చొక్కా- అంటూ లేక-

ఏమో, నీకూ నాకూ అర్థంకాదు ! 'ఏం పంతులూ; ఇలా బ్రతకడంకన్న,- కాస్త ఓపికపట్టి,- కళ్ళు మూసేసు కున్నావంటే - నీకు నీబాధా తప్పుతుంది; మాకు నీపీడా వదిలి పోతుంది-' అని లక్షసార్లు మనం మనసులో విసుగుతో,

అనుకున్నామే కాని, ఒక్కసారన్నా నోరువిడిచి వాడితో, అనలేకపోతున్నాం, - అందుకు, మన మంచితనమే, - మన భూతదయే కారణం - కావడానికి ఏమాత్రమూ సందేహం లేదు !-

ఏ విధానన్నా - ఒక్కరోజన్నా, వాడిని మరచి పోదామన్నా - ఇవాళిటికీ వెంకటపతి బెడద లేకుండా పోయింది- అని అనుకుందామన్నా - ఏదీ, ఆ సుదినం ఎంతటికీ రానిదే!-

వాడి బ్రతుకుమీద, మనకు విసుగేసిపోయింది కాని,- వాడికి, ఏ మాత్రమూ ఆ యింగితం, లేందే!-

*

నిన్నా మొన్నా, - వెంకటపతి కనబడలేదు-

-ఇప్పటికప్పుడే చూసి,- వారం దాటుతూంది-

నీకూ కనబడటంలేదు - నాకూ కనబడటంలేదు - లేక ఏమైపోయినాడు - ?

ఆఁ - ఏమైపోతాడు అంత హఠాత్తుగా ఉన్నట్టుండి ?-

జబ్బు చేసిందా - ?

జబ్బుఅంటూ వాడికి, ఇవాళ కొత్తగా చేయాలా.?- వాడిని చూస్తేనే, ఎదుటివాడికి ఖాయిలా చేసేఅంత రోత మారితనంలో యిన్నాళ్ళనుంచీ బ్రతకడంలా ? - అలాటి వాళ్లకు, రోగం రొష్టూ, యీ భయాలేం లేవు : ఎల్లకాలం ఉట్టికట్టుకు వూరేగుతారు !-

అయినా, – ఒకవేళ, దేహం శాశ్వతంకాదు గనుక, రాలిపోయినాడేమో ? – పోతేపోనూవచ్చు ! అందులో మహా విడ్డూరం ఏముంది ? – ఎండాకాలంలో, టప, టపా, ఆగమ్మ కాకులూ – గబ్బిలాలూ ఎన్ని రాలిపోవడంలా ? – అంతే యిదీనీ !–

అంతేకాని, – అలా కాదులే, – ఎంత చచ్చుగా బ్రతికినా, – ఉన్నన్నాళ్లూ, – కొంచెం కుడి ఎడమగా, మనిషి క్రిందనే జమకట్టింది లోకం – కనుక, రోడ్డుపక్కనో, సైడ్ కాలువలోనో, ఏ కుక్కో, పిల్లో బిర్రబిగిసి పడివుంటే, – కాలుకు తాడుకట్టి యీడ్చి అవతల పారేస్తాం – అంతకన్న – దాని కులగోత్రా లేమిటా అంటూ అజ కనుక్కోం!– మరి,– మనిషన్న తరువాత అలాకాదే ! – ఎంత దిక్కుమాలిన పోత పోయినా, – బ్రతికివుండగా, – వాడిని మనం బ్రతికినవాడిక్రింద కట్టకపోయినా, తీరా ఓ ప్రాణి పోయింది అని ఖచ్చితంగా తేలినమీదట – మట్టి మట్టిలో కలిపేముందు – ఆ జీవి వూరూ పేరూ ఎలాంటిదో, – కొంత భోగట్టా తెలుసుకునేందుకు దర్యాప్తు చేస్తాం ! ఎందుచేతనంటే, – వాడు బ్రతికి ఉన్నన్నాళ్ళూ దయ్యం – చచ్చిన తరువాత మనలాంటి మనిషే – అవునా ?–

తెల్లవారి లేవగానే, పత్రిక తెరవడానికి భయం – ఏమో ఎక్కడన్నా ఆ వార్త కంట పడుతుందేమో ? – ఫలానాచోట – ఆనవాలు తెలీని మొగ కళేబరం –' అన్ని

తాణాల్లోనూ దాని బొమ్మలుంటాయి - ఎవరన్నా చూసి గుర్తించేందుకు అవకాశం ఉంది !

ప్చ ! - ఎన్నాళ్లు ఎదురుచూచినా, ఆ పోణెము లేక పోయె ! - వెంకటపతి ఇన్నాళ్లూ కంటపడి వేపుకు తినేవాడు - ఇప్పుడు ఏమైనాడో తెలియకుండా, - పీడిస్తున్నాడు ! ఎలా, మనకు యీ బాధ వదిలేది ? - ఏదో, ఓ చల్లని కబురు నికరంగా తెలిసేది ?___

*

ఆ వాళ, వెంకటపతి, కనబడటమేమిటి, మన ప్రాణాలన్నీ ఈ మూలనుంచి ఆ మూలకు లేచిరావడమేమిటి ?-

మళ్ళీ కళ్ళకు కనబడడు అనుకున్న ఘటం చూపులకు అందాడు అనే విస్మయం-విషాదం, రవంత భయం-మన కవళిక దానంతట అదే, అభినయించగలదు: కాని, ఏమని పలుకరించాలి ?- ఎలా ప్రశ్నించాలి?- ప్రశ్నించామే బో-

'ఎప్పుడొచ్చావురా ? -'

'నేను - ఎక్కడికి వెళ్లాను ? -'

'మరి - యిన్నాళ్ళనుంచీ ఏం చేస్తున్నావ్ -'

'మీ అందరూచేసేదే -'

'అనగా -'

'బ్రతుకుతున్నాను - బట్ట కడుతున్నాను ! -'

'అర్థం కావడంలేదు -'

3672

'- అయితే బ్రతకడం సుదుర్లభం -'

- ఊహూ! - ఏమిటి వీడి వాలకం? - వెర్రా? - తల పొగరా? - ఏదీ, పరకాయించి చూడనీ -

అరె? - వీడికి యీ ఇస్త్రీ మడతలు ఎక్కడివి? - అరెరె! వీడి చింకిరిజుట్టు, - క్రాపింగ్‌గా మార్చడానికి వీలుందా? - ఇదేమిటి, - వీడూ మనిషిలాగా తయారైనాడేం?, ఇంచుమించు అచ్చంగా మనం ఉన్నట్టే ఉన్నాడేం? -

- ఇన్నాళ్ళకు తీరా ఇప్పుడు పుట్టిందేం, వీడికి యీ దుర్బుద్ధి? - ఏ మహారాజో, ఈ శని వదుల్చుకునేందుకు, ఒకటో రెండో మొగాన కొట్టాడనుకుందాం: అది పొదంగా ఉంచుకుని, - ఏ పది రోజులపాటో కలో గంజో త్రాగకుండా - ఎక్కడో యీ గుడ్డలు పడిదెకు తెచ్చుకుని ఉంటాడు - అక్కడికి ఆ సింగారం చాలనట్టు, పనిలో పనిగా, - తల అంబష్టుడికి దర్శించుకొని ఉంటాడు - ఇలా ఆ కాసూ వీసమూ క్షౌరంచేసుకుని, - మళ్లీ యథాప్రకారం తయారు! -

మునుపటికన్న తరహా మారిందాయెను - దానం మోతాదుకూడా, ఎక్కువ పడేస్తాడేమో? - పరకో పాతికో, కాకుండా, - కరుకులు రాల్చమంటే - మనం ఇహ వీడిని తప్పించుకునేందుకు పూరువిడిచి పారిపోవాలి! - అందుచేత, ముందు కాళ్ళకు బంధంగా, వాడు అడగకముందే, - ఎరవేసి చూద్దాం! - కొద్దిలో సర్దుకుపోతుంది:

'ఏంరా కాఫీ త్రాగుతావా:-'

—వీడు పుట్టి బుద్ధెరిగిన తరువాత, ఎవడన్నా, ఎన్నడన్నా యింత ఆప్యాయంగా ఆహ్వానించాడా ? - ఎగిరి గంతేయవద్దూ !-

'ఊహుఁ. త్రాగను -'

—ఏమిటీ వింత - ఆ గుక్కెడు వేన్నీళ్ళ్ళు కొనుక్కునేందుకు వెధవ - బేడడబ్బులకోసం - ఉదయం రెండు ఘుళ్ళ్ళు, సాయంత్రం రెండు ఘుళ్ళ్ళు - కాళ్లు బలపాలు కట్టేట్టు తిరిగేవాడే - ఎవడు కనబడుతాడా అని, అడుగడుగునా కాపేసేవాడే - కనబడ్డవాడినల్లా దేవిరించేవాడే :- అల్లాంటివాడు - వీడు - ఈ వెంకటపతి - కాఫీ యిప్పిస్తానంటే, నదురూ బెదురూ లేకుండా అక్కర్లేదని, చెప్పేరోజుకూడా వచ్చిందీ అంటే - యిది, పచ్చికలిగాక మరేమిటి ?-

'అదేమిటిరా - కాఫీ త్రాగకపోవడ మేమిటి ?-

'మానేశాను !-'

'మానేస్తే - మరి ఎల్లా ?-'

'ఎల్లాగో అల్లాగే వెళ్ళబుచ్చుతున్నాను -'

'పాపం !'

—అవును పాపం, - విసుక్కున్నా ననుకున్నా - ఎరుగున్న వాళ్లం - మొదటినుంచీ వాడిస్థితి ఎరుగున్నవాళ్లం - మేము దయదలచాలికాని, లోకానికేం ? - సవాలక్ష యాచకుల్లో వీడొకడు :—

'ఏంరా, అలా కాఫీనీళ్లన్నా లేకుండా, మానుతూ - కనబడకుండా మాయమైనావేం ?-'

'ఏం చేయను ? రోజులు మారినయ్ !'

'మా రోజులు మారలేదు-ఎంత కాటకమైనా _ నీకు కాఫీకి ఎన్నడన్నా కాసిని డబ్బులు యివ్వడానికి గతిమాలే స్థితికి రాములే!-రా, రావోయ్ ! మొగమాట మెందుకూ?-'

చెయ్యి పుచ్చుకుని, వాడిని బలవంతం చెయ్యాలని, ఎందుకో మనస్సైంది నాకు: వీడు లోపలికి, వచ్చేపోణెంలో లేడు అని అంతర్వాణి మనకు, నికరంగా అభయం ఇస్తూంది: అందువల్ల అంత ధైర్యంగా పిలిచాను ;

ఊహూఁ! - వాడు రానన్నాడు !-

రాకపోతే, నామీద ఒట్టు : అందాం అనేంతవరకూ వచ్చాను గాని, - తీరా నోరు జారింతరువాత, నన్ను అనుగ్రహించడానికో అన్నట్టు వాడు వెంటవేంచేసి, విరుచుకు తిన్నాడా అంటే - ఆనక పస్తాయించి లాభం లేదు :

మెత్తపడతాడేమోనని భయంవేసింది - అందుచేత,- సరే పోన్లేరా, నీ యిష్టం ! _ అని నిష్ఠురంవేశాను : వెంకటపతి తనలో తాను నవ్వుకున్నాడు-

'కాఫీ వద్దకపోతే మానె, ఒక్క సిగరెట్ వేసుకో !-'

వాడు, పెదవి విరిచాడు - 'అదీ జిలాయేరా అబ్బీ !-' అంటూ !

'ఆ !' _ అంతకుమించి మరో అక్షరం నాలో పెగిలి రాలేదు -

'మరేరా, నాన్నా - పెద్దవాణ్ణవుతున్నానా ఆరోజు కారోజు -! - అస్తమానం కాఫీ సిగరెట్లూ పోసిపోసి, -

యీ తిత్తీ - ఆ తిత్తీ, దెబ్బతినేట్టు ఉన్నాయి - కొంతకాలం వాటికి స్వస్తి చెప్పడం మంచిదని, - యిదీ నాకుపుట్టిన బుద్ధి కాదనుకో - మొత్తానికి అలానే నాకూ తోచింది - అంచేత, ఏవో పళ్లూ, పాలూ, గ్లూకోజ్, ఓవల్‌టీన్, - యిలా లఘువుగా పోనిస్తున్నాను !-

'ఉఁ - పోయిరా ? లోపలికి - ఆకలేస్తున్నట్టున్నావ్ -' అంటూ, నన్ను గ్రుక్కతిప్పుకోనీకుండా, - నిదానంగా, నిర్లక్ష్యంగా నడిచి వెళ్లిపోయినాడు -

—వాడు అన్నమాటలు నిజమేమో అన్నంత భయం వేసింది : గుండెలు ఎగిరెగిరి పడ్డాయి. తలా నొసలూ బిర్రబిగుసుకుపోయినాయి : ఒళ్లంతా వూదరపెట్టింది.

కాని, - కాని, - ఇదొక తరహా పిచ్చేమో, యిలా, పైత్యం ముమ్మరంగా ప్రకోపిస్తే - అన్నం నీళ్ళూ ముట్టకుండానే, - ఆ హెచ్చు దిగేంతవరకూ, వెర్రి బలంగానే ఉంటారు ! - అంతే అయివుండాలి : - వాడి చూపూ, విసురూ, ఆమాట విరుపూ అంతా, - ధోరణి అలాగే ఉంది : నిజంగా ఇది పిచ్చే !-

అమ్మయ్య, - ఇప్పటికి మనసు కుదుటపడ్డది-

-ధర్మదాతలం అందరం కూడబలుక్కున్నాం!- సులువుగా ఏకాభిప్రాయానికి వచ్చాం !-ఇక ఆనాటినుంచీ, వాడి కోసం వేట ప్రారంభించాం! రోజూ ఓ గంటో అర గంటో వాడు తగిలితే, ఎంత బాగుండును ! - వెర్రివాడి భరతం పట్టొచ్చు: వాగించి,-ఆ ధోరణికి మనం ఆనందించ

వచ్చు! - ఇంతకాలం నుంచీ తప్పనిసరిగా, వినోదంపన్ను చెల్లగడుతూన్నందుకు, ఫలం ఇహనుంచన్నా అనుభవించ వద్దూ? - కాని, ఎంత గాలించిచూచినా, వెంకటపతి చిక్కందే!

వెర్రివాడు కనుక, జనం విశేషంగా ఉండే ప్రదేశాలన్నీ పరిహరించి - ఒంటరిగా ఎక్కడన్నా ఆత్మానుసంధానంలో పడి, - మమ్మల్నీ తన్నూ మరిచిపోయినాడేమో అని, మా నగర పరిసరాలైన సుందర నిర్జన ప్రదేశాలన్నీ వస్త్రఘాలితం చేశాం - కాని ఒక్క అణువైనా, వాడి ఆచోకీ అందలేదు.

ఇక మరి ఎక్కడ వెదకం? ఎక్కడ ఉన్నాడని వెదకం! - ఈ అన్వేషణావస్థనే - ఆదుర్దానే, వైష్ణవులు, వాళ్ళ పరిభాషలో ఏదో ముద్దుపేరున పిలుచుకుంటారు!

కాని, మేం మట్టుకు వెర్రి ఎక్కేంతస్థితికి వచ్చి, - అంతటితో మా అదృష్టంకొద్దీ తెప్పరిల్లి - ఇక వాడి ప్రసక్తే తలపెట్టడం మానేశాం! - జీవితానికి ఇద్దరిని, వెంకటపతి మళ్లీ మనకు తలగడం అనేది సంభవం కాకపోవచ్చునని, మనసుకు సంభాళించుకున్నాం! - కచ్చగా! - మాకూ వాడికీ, అంతవరకే రుణమా?___

*

ఆవాళ, సూర్యోదయానంతరం-

హోటల్లో యథాస్థానంలో కూర్చుని, ఇడ్డెన్లు కబళిస్తున్నాను:

యథాస్థానమంటే - నాకు ఎందుచేతనో ఆడవాళ్ళ బల్లదగ్గిర చదికిలబడటం అలవాటైంది - అది మరీ వేకువ కనుక, స్త్రీ జనం మేతకు తరలిరాదు - అందుచేతనే కాబోలు హోటలు అసాములు నన్ను, అక్కడ కాదని మందలించకుండా చూసి చూడనట్టు వూరుకుంటున్నారు - ఒకవేళ, ఏ ముగుద అయినా, రావడం అంటూ తటస్థించినా, నన్ను మీరిన వయసుదైతే, నేను అక్కడ లేనట్టు, సరసనే చతికిలబడుతుంది: మీరని పడుచైతే నిర్లక్ష్యంగా, మెడరిక్కించి, మరోస్థావరం ఆశ్రయిస్తుంది.

ఇది అంతా కేవలం అప్రస్తుత ప్రశంస అనుకునేరు: కాదు, కథకు గంపెడంత సంబంధం ఉంది కనుకనే.

—సరే, నేను అలా తలవంచుకు భుజిస్తున్నాను - ముగిసేలోపుగా,- ఆవిడ వచ్చి, నా ఎదురుగుండా కూర్చుంది: నేను, అదరిపాటున తలఎత్తి చూస్తే, పరకాయింపుగా చిరు నవ్వు నవ్వింది - అతి మామూలుగా పలుకరించింది:—

'ఏమండి !- మీ స్నేహితులు ఏరీ ?'

-ఎవరా అన్నట్టు చూశాను-

'వెంకటపతిగారండీ !- సాధారణంగా ఈ వేళకు మీరందరూ ఇక్కడ కలుసుకుంటూరటగా!-'

'ఏమో,- కనబడలేదు!' అని ఉక్కిరి బిక్కిరిగా అన్నాను,-

ఆవిడ నవ్వుతూ, - కాఫీ త్రాగివేస్తూ - ఉంటా నన్నారే, - తప్పకుండా-' అని తనలో తాను అనుకుంటు

న్నట్టు బిగ్గరగా అనేసి, - నా తాలూకు బిల్లుకూడా, కుర్ర వాడి చేతులోనుంచి కముచుకుని, - నన్ను మందలింపుగా ఒక్కచూపు చూసి, - విసురుగా, వెళ్లిపోయింది: నేను ఏమీ అనలేక, లోలోపల, కుతకుత లాడుతూ, తలవంచుకుని ఆవిడ వెనువెంటే బయటికి నడచి వచ్చింది - వచ్చిందంటే, - ఈ కాయం!-

ఆవిడ, రోడ్డెక్కి, - కారెక్కింది: - కారు సాగి పోతూంటే నన్నుచూసి, - వెళుతున్నా నన్నట్లు అద్దం మాటాతూ నవ్వింది-

ఎందుకు నన్నల్లా అకారణంగా పరాభవించింది!-

ఆవిడ ఎవరో, - నే నెరుగున్నాను - మీరెరుగున్నారు. మన రాయళ్లందరూ అడియాసగా కలలు కనే ఆంధ్ర సర్వస్వ మంత గ్రంథసాంగురాలు - నాకూ ఆవిడకూ ఏమిటి పేచీ? కలనైనన్ మెలకువ వేళలనైన, - ఎన్నడూ, మా కత్తులు రాపాడలేదే?-

వెంకటపతి పేరెత్తింది, ఎందుకు? - అన్నీ మానుకుని, వీడు ఇప్పుడు అక్కడ కొలువుకు కుదిరాడా? - అయితే మాత్రం, వాడి కర్మం వాడిది, - నన్ను కవ్వించ వలసిన అగత్యం ఏమిటి?- వాడు కనబడితే,- నిల వెయ్యనూ?-

మనసులో అనుకుంటూండగానే, అదుగో, వాడూ ప్రత్యక్షమైనాడు! - కనీ కనపడటంతోనే, - ఏమిటిరా భడవా! ఈ అగడం? - అంటూ సూత్రప్రాయంగా ఎత్తుకుని, దులిపివదిలి పెట్టాను. వాళ్ళిద్దరినీ కలిపి, - నానోటికి

వచ్చినట్టల్లా అన్నాను: వాడు, మళ్ళీ జన్మజన్మాలకు తల ఎత్తుకనేందుకు వీలులేకుండా గదిమాను:

అన్ని దులుపులూ దులపనిచ్చి.– వాడు వీసం అన్నా తొణకకుండా అంటాడు కదా – 'ఏంరా భాయ్ !– ఎందుకింత తామసం నీకు ?– మనలో మనకు ఎలాంటి అరమరికలూ లేవుకదా ? – నా బిల్లు ఎన్ని లక్షలసార్లు, నీవు పుచ్చుకున్నావ్ ?– నేనేమన్నా గింజుకున్నానా? – ఆవిడ తీసుకుంటే–'

'ఆవిడ అంతరమేమిటి-, నా అంతర మేమిటి?–' అని మాట తెగేసాను.

'ఏమీ లేదు – మీ యిద్దరూ నాకు ఒకటే –'

ఆ మాట నాకు, కమ్చా తగిలినట్టు తగిలింది – అది కనిపెట్టి, వాడు భుజంమీద చేయివేసి, సర్ది చెప్పాడు – 'అన్నట్టు – మే మిద్దరం పెళ్ళిచేసుకున్నట్టు – నీకు చెప్పలేదు కదూ ? –' నేను, వెను వెంటనే నిర్ఘాంతపోయినాను.

'నిన్నా ? – ఏం చూసి చేసుకుందిరా ? –' నా మనశ్శాంతికోసం పగలబడి నవ్వాను –

'నేను ఆ ప్రశ్న అడగలేదురా భాయీ ! – చేసుకుంటానంది, – సరే నీ యిష్టం అన్నాను – నేను అయింటి వాణ్ణయినాను –'

–ఇదంతా గట్టి బుకాయింపేనని నా నమ్మకం – కాని, నిజమేనేమోనని, ఏదో బిక్కు–బిక్కుగా ఉంది – నిజమే అయినా, నేను నమ్మతలచుకో లేదు –

'రేపు సాయంకాలం టీకి రావోయ్ –' అని వెన్ను ఛళ్లుమని చరచి వెంకటపతి మహా పని ఉన్న వాడిలాగా వెళ్ళిపోయినాడు –

'ఉత్తరక్షణంలో యీ కబురు కార్చిచ్చల్లే ఫూళ్లో అంటుకున్నది – నేనే అంటించాను – ఎవడు చూసినా నమ్మ ననేవాడే, – విడ్డూరంగా మరొకడికి, యీ విషయం చిలవలు పలవలుగా, వివరించేవాడే !–

ఎవడికి వాడు, – యీ హంశంలో ఉన్న కిటుకేమిటో తేల్చుకునేందుకు వూహాగానం ప్రారంభించాడు – కాని, ఎన్ని విధాల ఉల్టాసీదా చేసి చూసినా, చిక్కు చిక్కుగానే ఉంది –

ఆవిడి కేమన్నా పిచ్చ ఎక్కిందా ? – అసంభవం !–

ఏం తక్కువని, ఈ ప్రబాసిని కట్టుకుంది ? – ఇంత కాలంనుంచి, దేశం ఏలుతూందే ? –

సరే వాళ్ళ యింటికి వెళ్ళి చూస్తే – ఈ భాగోత మేమిటో అర్థమాతుందిగా !...

– వెంకటపతి కారు పంపించాడు : టీకి వెళ్లాను – ఇంటి నౌకర్లందరూ, వాడిని అయ్యగారంటూ అతి గౌరవం చేస్తున్నారు : ఆవిడ, – టీకు – టాకు ఏమీ లేకుండా, అతి అమాయికపు ముత్తైదువల్లే, – ముసిముసి నవ్వుతూ, పది అడిగితే, ఒక్కటి అతి ముక్తసరిగా సమాధానం చెపుతూ, – మగడంటే ఎంతో అణకువతో, వినయ విధేయతలతో, – మెలగింది – వెంకటపతికూడా, – ఏమీ ఎబ్బెట్టు లేకుండా, – ఎంతకాలం నుంచో కాపురంచేస్తున్న సరిపాత – గృహస్థల్లే, – పుటక

తోనే ఇంత ఐశ్వర్యం, ఇంత ఠీవి అలవాటైనవాడల్లే - అని పించాడు - ఎవరూ అంతు చిక్కనీయలేదు -

చివరికి, ఇక మనసు పట్టలేక, - తెగించి, ఆవిడను అడిగాను - నవ్వి వూరుకుంది - ఆ నవ్వు సాంతం వినడానికే నాకు భయంవేసింది - ఇంకా అక్కడ ఒక్క నిమిషం ఉండలేక వచ్చేశాను -

- సంకటపతీ, - ఆవిడా కనపడుతారేమోనని, - కొన్నాళ్లు వీధులోకి రావడం మానేశాను -

- నేనేకాదు, మాదృశులందరికీ,- ఇదే గ్రహచారం!- అందరం పోగై, మనస్సులో- మనస్సులో పిసుక్కునేవాళ్లం - ఆవిడ దురదృష్టానికి అప్యాయనంగా వాపోయేవాళ్లం - ఈ దాంపత్యం, మూడునాళ్ల పట్టపగలేకాని, - నిలవబోయిందా అని, వూరడిల్లేవాళ్లం -

- ఆ శుభ ముహూర్తంకోసమే, నిమిషాలు, యుగా లుగా పరిగణించుకుంటూ గడిపాము - కాని, రోజులు గడు స్తున్నాయే కాని, - వాడిరేఖ మారందే!-

ఎక్కడ చూద్దామన్నా, వాళ్లిద్దరే ప్రత్యక్షం - చిలకా గోరింకలకన్నా ఉండదు అంత అన్యోన్యం - ఇదంతా ఆ వెర్రిబాగులది తెచ్చిపెట్టుకున్న మోజు - వాడి గ్రహబలం -

వాళ్లను చూద్దామంటే చచ్చినచావుగా ఉంటూంది - ఆగర్భ శ్రీమంతుడల్లే - డబ్బు కాళ్లా చేతులా విరజిమ్ము తాడు - మొన్నమటుకు మొన్న, మా మనుమరాలిని బుజ్జ గించడానికి, అలా షికారుగా సముద్రం ఒడ్డుకు వెళుదును

కదా – అక్కడ వీళ్లు తయారు ! – చూసీ చూడటంతోనే పిల్లదాన్ని ఆవిడ చంకను వేసుకుంది, – వెంకటపతి, నన్ను నెత్తి కెక్కించుకున్నంత హంగామా చేశాడు : ఓ పట్టాన క్రిందికి దించందే !–

పిల్లదాన్ని బులిబుచ్చికంచేసి, అవీ యివీ కొనిపెట్టి యిట్టె నిమిషంలో మప్పుకుంది – అది ఆవిడ కంఠానికి చుట్టుకుని దిగనంటుందే – చివరకు, ఓ ప్రొద్దువేళకు కారులో ఎక్కించుకుని, నాలుగుబజార్లూ తిప్పి, కనిపించిన బొమ్మా – బొటెగా అల్లా కొనిపెడుతూ, మేటుడు సామానుతో, మమ్మల్ని ఇంటిదగ్గర దిగవిడిచి చక్కా పోయినారు– నే నేమో దుబారాగా దుకాణాలన్నీ కొనుక్కువచ్చానని – పిల్లదాని ముత్తవతల్లి, – యిల్లుతీసి పందిరి వేసినంత పనిచేసింది : అదంతా మన ప్రయోజకత్వం కాదు, – సంభావనవచ్చిన బాపతు అని చెప్పి, – పిల్లదానిచేత సాక్ష్యం చెప్పించి – ఎలాగో మాటదక్కించుకున్నాను – ఆ పూటకు :

ఇదొక్కటే కాదు– వాళ్లు కంటపడ్డారా అంటే, ఇలాగే దినదిన గండం –

నన్నొక్కడినే కాదు – కనబడ్డ స్నేహితుణ్ణల్లా వెంకటపతీ, ఆవిడ కలిసి యిలాగే వంచనచేయడం సాగించారు : సిరి అంతా మా ముందు వలకబోసేవారు – కసి తీర్చుకుంటున్నట్టు ! అందరం శతవిధాల – వాడి మర్యాదకు అందకుండా తప్పించుకునేందుకు యత్నంచేసేవాళ్ళమే, కాని –

ఎప్పుడో ఒకప్పుడు చిక్కుతూనే వచ్చాం – ఈ నాటకానికి అంతు ఎన్నటికో తెలియలేదు –

అయితే, ఎల్లకాలం యిల్లాగే ఉండవచ్చారా, – ఎప్పటికో అప్పటికి ఆవిడ తెప్పరిల్లి, చేసిన తెలివితక్కువ పనికి రోసి, వీడిని తన్ని తగిలెయ్యదా – అనే మా ధైర్యం...

–దైవం మమ్మల్ని చల్లగా చూడబట్టి, – చివరకు అలాగే జరిగింది – ఒకనాడు ప్రాతఃకాలంలో, వెంకటపతి మా కన్నులపండువుగా మామూలు చింకిరితనపు పోడిమితో సాక్షాత్కరించాడు – చూసీ చూడగానే, ఏనుగునెక్కినంత సంతోషం వచ్చి –

'ఏంరా! ఇలా ఉన్నావేం?' అని మా గొంతులన్నీ ఏకంగా ప్రశ్నించాయి!–

వెంకటపతి, ఎంతో జాలి పడుతూన్నట్టు, – 'మీకోసమేరా!' అన్నాడు! –

ఎవడికి వాడికే ఆ జవాబులో ఏదో మెలిక, వెంకితనం ఉన్నట్టే అనిపించింది కాని, సలీసుగా అర్థం కాలేదు–

అంటే –

'మామూలుగానే ఉన్నాను!'–మే మేమో ఇన్నాళ్లూ పీడకలలు కన్నట్టూ, – తానేమీ ఎరుగనట్టూ, – ఆ గొంతు!–

'మరి, ఇన్నాళ్ళ నుంచీ ఏలుతూన్న రాజ్యం – ఏమైందిరా–'

'రాజ్యం చల్లగానే ఉంది, – కాని, రాజు మాత్రం, ప్రజల యోగక్షేమ నిమిత్తం గద్దె దిగి, మళ్ళీ కాలినడకలోకి

6

వచ్చాడు-' వాడి మాటలో చక్రవర్తి ఠీవి వుంది, - వాడి మాటలో -, మేము అంతకుముందు ఒరసుకోని వాడి తేలుతూంది -

'మీ కోసమేరా - మీ అందరికోసమేరా - నేను మళ్ళీ యీస్థితికి వచ్చాను! - నా ఒక్కడి సుఖం చూసుకుంటే - మీ అందరూ మంచం ఎక్కేట్టున్నారు -

'ఇన్నాళ్ళనుంచీ, కానీకోసం, మిమ్మల్ని దేవిరిస్తూ, మీరు కనికరించందే ఒకపూట గడవని యీ వెధవాయ్, - మిమ్మల్ని వెక్కిరించినట్టు - మీ ధర్మగుణాన్ని కాలదన్నినట్టు - తగుదునమ్మా అని, తానూ నేటికి ఓ మనిషల్లే తయారై - మీ బిచ్చం ఆశించకుండా బ్రతకడం - మీకు తలవంపులు కాదూ! - నే నిలా సుఖంగా ఉంటే - అది మీకు రంపకోత కాదూ - భరించగలరా - బ్రతకగలరా ?-

'నా ఒక్కడి సుఖం ఏ మొచ్చె - ఇన్ని ప్రాణాలు నిలపడం మేలుకాదూ ? - అందుచేత, అకారణంగా సంప్రాప్తించిన సిరికి - గట్టిగా ఆలోచించి - మోకాలు అడ్డేశాను- మళ్ళీ, - మీ తల్లికడుపు చల్లగా - మీ కృపకు, పాత్రుణ్ణయినాను - ఇక ఎన్నటికీ మీ దయకుమీరి బ్రతకనని అభయమిస్తున్నాను - ఇక గుండెలమీద చేతులు వేసుకుని హాయిగా నిద్రపొండి ! -'

—వెంకటపతి ఇలా మనవిచేయడం, కొరడా ఝుళిపించి నట్టయింది -

ఇదేమిటి - మళ్ళీ వీడు, యీ ధోరణిలోకి వచ్చాడు- ఆవిడకు మొగం మొత్తి - వీడిని తన్ని తగిలేసిందా? లేక పోతే - యీ వెర్రివాడే అన్నంతపనీ చేశాడా? ఇద్దరు వెర్రి వాళ్లూ, ఎవళ్ళకి వాళ్ళే తెప్పరిల్లి, కళ్లు తెరిచి, చూసు కున్నారా? అసలు ఎలా తంటసమైందో, - ఎందుకు విడి పోయినారో, - వీడిచేత పలికించడం ఎలా; -

'- ఏంరా, మరి? -'

తెప్పరిల్లి, పలుకరిద్దా మనుకుంటూండగానే,- వాడు ఎటో మాయమైనాడు -

కాని, - ఎక్కడికి పోతాడు? - వాడుచెప్పిన మాటే నిజమయితే మళ్లీ మనపాల పడ్డట్టే కదా? - ఇక, - ఇప్పు డెక్కడికి పోతాడు? - మోరాయింపుకైనా, ఎన్నాళ్లని పస్తు ఉంటాడు? - అదేకదూ, మన ధైర్యం - !